

INYIGISHO YA NYENUBWERANDA PAPA LEWO W'XIV KU MUSI

MPUZAMAKUNGU UGIRA ICENDA WAHARIWE ABORO

16/11/2025, Ku musi w'Umukama wa 33 usanzwe wo mu mwaka

NI WEWE MIZERO YANJE (Raba Zab 71, 5)

1. « *Mukama Mana yanje, ni Wewe mizero yanje* » (Zab 71, 5). Ayo majambo adudubiza ava mu mutima washegeshwe n'amakuba aremereye. Umuririmvyi w'izaburi ati : « *Ni wewe watumye mbona amagorwa n'amabi menshi* » (v. 20). Ni wewe mizero yanje (cf. Ps 71, 5). Naho biri uko, umutima wiwe uguma uteze nk'irembo kandi wizigiye; kuko uraremye mu kwemera, ukishimikiza intabaro y'Imana kandi ukabishingira intahe: « *Uri urutare rwanje ukaba n'ubuhungiro bwanje butamenwa* » (v.3). Aho niho hashingiye umwizero utayegayega kuko uwizigiye Umukama adateterwa. « *Umukama ni We mahungiro yanje, ese ntokwigera nteterwa* » (v.1). Mu mageragezwa yo ngaha kw'isi, umwizero ushigikirwa n'uko kwemera kutayegayega kandi kuremesha kuva ku rukundo rw'Imana rwasasagajwe mu mitima yacu ku bwa Mutima Mweranda. Nico gituma uwo mwizero udatetereza (raba Abanyeroma 5, 5), kandi Pawulo mweranda akavyandikira Timote ati : « *Nkako nyene, igituma twiruhisha tukama mu rugamba ni uko twashize umwizero wacu ku Mana nzima, yo Mukiza w'abantu bose, cane cane w'abemera* » (I Timote 4, 10). Imana nzima « *ni Yo Mana y'umwizero* » (Abanyaroma 15, 13), muri Yezu Kristu, kubw'urupfu n'izuka ryiwe, yarabaye « *Umwizero wacu* » (1 Timote 1, 1). Ntidushobora kwibagira ko twaronse urukiza ku bw'uyo Mwizero nyene kandi ko dutegerezwa gushinga imizi muri wo nyene.

2. Umurushwa arashobora kuba icabona c'umwizero ukomeye kandi nyawo kubera yuko awushingira intahe mu vyo abayemwo bitoroshe, birimwo amananiza atari make, amagara make n'ugukumirwa. Ntashira imbere ubukuru n'itunga; ahubwo nyabuna kenshi usanga bimugwako kandi bikamuhungabanya. Ahubwo umwizero wiwe ushingiye ahandi. Igihe twemeye ko Imana ari yo Mizero yacu yambere kandi ntasubirizwa, biduha natwe kwinjira mu rugendo, tugaca hagati rutuvana y'myizero y'akanya gato n'umwizero utayegayega. Twihweje akanyota ko kwironkera Imana nk'umusangirarugendo, amatungo yo kw'isi ntaba akituboha kuko biduha kw'ubura itunga nyakuri twese ducambirwa. Amajambo Yezu yakoresha mu guhimiriza abatumwa biwe aguma asamirana cane kandi mu buryo butomoye. « *Ntimukirundire amatungo kw'isi, aho umuswa n'ingese biyogeza, aho ibisuma bimena kandi bikiba. Ahubwo ni mwirundire amatungo mw'ijuru, aho ata muswa ata n'ingese biyayogeza, aho ibisuma bitamena kandi bitiba* » (Matayo 6, 19-20).

3. Ubukene buhebuje ni ukutamenya Imana. Ni navyo Papa Fransisiko yatwibukije aho yandika mu nyigisho «*Akanyamuneza k'Injili*» (Evangeli gaudium): «*Ugukumirwa gusumbirije aboro bagirirwa, ni ukwitabwaho guke mu bijanye n'umutima. Aboro benshi bariyugururira ku buryo buteye igomwe ukwemera; barakeneye Imana, natwe dutegerezwa kubashikiriza ubwo bucuti bwayo, umuhezagiro, Ijambo ryayo, uguhimbaza amasakaramentu no kubarangira inzira ibaha gukura no gutera imbere mu kwemera* » (n.200). Aho rero niho dusanga ugutegera gusumbirije kandi guhambaye ko kwûbura mu Mana itunga ryacu. Umutumwa Yohani ni we ashimika agira ati: « *Umuntu yovuga ati "ndakunda Imana" kandi yanka mwenewabo, yoba ari umubeshi. Nkako nyene, uwudakunda mwenewabo abona ntiyoshobora gukunda Imana atabona* » (1Yohani 4, 20). Iryo ni itegeko ry'ukwemera n'akabanga k'umwizero: itunga ryo ngaha kw'isi, itunga riboneka, ukwiryohera, ukwikwiza mu vy'itunga, naho ivyo vyose bihambaye, ntibishobora gucika ubuhirwe bubumba umutima wa muntu. Kenshi na kenshi itunga rirahenda rigacuranguza mu bundi bukene bubi, utanguriye ku kwiyumvira ko tutagikeneye Imana kandi ko dushobora kwitunganiriza ubuzima tubanje gushibura iyo Mana. Aya majambo y'Umweranda Ogusitino arangarutse mu bwenge : « *Ese umwizero wawe wose wowushira mu Mana; maze wumve ko uyikeneye kugira ngo ubumbwe na Yo. Mutari kumwe ivyo uzoba ufise bitorushirizaho kugusiga wumye, uri ikiroho* » (Enarr. in Ps. 85,3).

4. Umwizero rukristu duhabwa n'Ijambo ry'Imana ni ukwemera kumeze nk'agakoni twitwaza mu nzira y'ubuzima kuko kudafatiye ku nguvu za muntu, mugabo gushimikiye ku muhango w'Imana yama ari mudatanamundagano. Ni naco gituma, kuva na kera hose abakristu bamye bagereranya ukwizigira n'ikizirika-mato kigumye kandi gihumuriza. Umwizero rukristu ni nk'ikizirika-mato gituma umutima wacu mu ushura imizi mu mwizero duhabwa n'Umukama Yezu yadukijije ku bw'urupfu n'izuka ryiwe kandi azogaruka hagati yacu. Uyo mwizero ushishikara utwereka ko dutera tugana «*amajuru mashasha*» n' «*isi nshasha*» (2 Petero 3, 13). Igisagara c'Imana kiratubagata ngo dushikire ibisagara vy'abantu. Iryo na vyo kuva ubu bihamagariwe gusa na co. Umwizero, ushigikiwe n'urukundo rw'Imana rudasagaye mu mitima yacu ku bwa Mutima Mweranda (raba Abanyeroma 5, 5), urahindura maze ukamisha umutima wa muntu ugashobora kwama urukundo rubeshaho isi. Uruhererekane muri Ekleziya ntiruhengeshanya kwemeza uwo muzingira nyabutatu-magiriranire w'ingeso y'ukwemera, ukwizigira n'urukundo. Ukwizigira kuvyarwa n'ukwemera, kurakugaburira, kukagushigikira ku mushinge w'urukundo ruvuyara ingeso nziza zose. Ni mwene urwo rukundo dukeneye mu minsi ya none, ubu nyene. Si umuhango, ahubwo ni ukuri tugenda duhanga mu kanyamuneza no mu mwitwarariko. Uko kuri kuratubagata, kukamurikira ingingo zacu zose dufata ku neza ya bose. Nico gituma, uwutarangwa n'urukundo, atabura gusa ukwemera, ariko kandi arasahura umwizero mwene wabo.

5. Ijambo ry’Imana ridutumirira umwizero ni naryo kandi ridusaba kwitwararika tudatevye amabanga dufise. Nkako, urukundo « *ni ryo bwirizwa rikuru mu buzima bw’ikibano*» (Catéchisme de l’Église catholique, 1889). Ubukene bufise imizi ifatiye kw’itunganywa ribi ry’ubuzima dutegerezwa guhangana no kurandura. Muri ico kiringo dutegerezwa kurondera kurema ibimenyetso bishasha vy’umwizero nkuko aberanda benshi babikoze muri kahise. Amavuriro n’amashure, nk’akarorero, ni inyubakwa zashizweho ngo zakire abatobato na cane cane ba birenzamaso. Aboro botegerejwe gushirwa mu myitwarariko y’abajwe intwari bo mu bihugu vyose, ariko akenshi intambara n’ubusumbasumbane mu bantu biracasubiza inyuma uwo mwitwarariko. Haribonekeza mu misi ya none, ibigo vyo kwakira aboro, imibano yitwararika urwaruka rukiri ruto, imigwi yitwararika kugaburira aboro, ibibanza vyo gutanga uburaro, amashure yugururiwe bose, vyarabaye ibimenyetso vy’umwizero: ivyo vyose ni ibimenyetso bitaboneka kenshi turenza amaso, dufata minenerwe kandi bihambaye iyo hageze gukabura abantu ngo bawe mu ngendo yo kutababara abandi no kubatumirira kwitangira abandi bivuye ku gushaka kwabo!

Aboro kuri Ekleziya si utugenegene, ni abavukanyi bakundwa b’Imana kuko umwe wese, ku bw’ukubaho kwiwe no ku bw’amajambo n’ubwitonzi bimuranga, adutumirira gutegeza ukuri kw’Inkuru nziza. Nico gituma, Umusi mpuzamakungu wahariwe aboro ushaka kwibutsa imibano yacu ko aboro bari mu myitwarariko y’ubutumwa bwose. Ivyo ntibifatiye ku ruhande rujanye n’urukundo gusa ariko kandi rufatiye ku vyo Ekleziya ihimbaza kandi yigisha. Imana yarafashe ubukene bwabo kugira ngo idutungishe ku bw’akamo kabo, ibibashikira n’indabo yabo. Ubwoko bwose bw’ubukene, ata na bumwe dukuyemwo, ni akamo ko kugendera, mu buryo buboneka, Inkuru nziza no gutanga ibimenyetso biboneka vy’umwizero.

6. Ng’ubwo ubutumire twashikirijwe mu guhimbaza Yubire. Si igihamana kubona Umusi mpuzamakungu wahariwe aboro uhimbazwa mu mpera z’uyu mwaka w’ubuntu bw’Imana. Igihe hazokugarwa Umuryango Mweranda, tuzotegerezwa kugumya no kuzigama neza ingabirano twagabanye muri uyu mwaka w’igisabisho, w’uguhinduka n’intahe. Aboro si ibikoresho vy’ubutumwa bwacu. Barafise uruhara nk’abantu bashoboye guterera mu gufasha kwubura uburyo bushasha bwo kugendera Inkuru nziza mu misi ya none. Twihweje urukurikirane rw’imikuba ituma aboro bakeneshwa, harashobora kuba ukwimenyera no gutana n’akabando. Imisi yose turahwana n’abantu b’aboro canke ba ntahonikora kandi birashika ko twisanga ari twebwe tudafise ibikwiye, twatakaje ivyo twahora twishimiye : uburaro, ugufungura bikwiye ku muni, ukwivuza, urugero rushimishije rw’amashure n’ukwironkera inkuru, umwidegemvyo mu kwemera no mu kwisanzura mu kuvuga.

Mu guteza imbere ineza ya bose, twisunga igikorwa c’Imana Muremyi yatugabiye twese itunga ryose riri kw’isi: kubera iyo mvo ivyamwa vy’ibikorwa vy’umuntu bitegerezwa gushikira bose ata wandya wangura. Ugufasha aboro rero, imbere yo kuba igikorwa c’urukundo ni igikorwa c’ubutungane. Nkuko Umweranda Ogustino abitwigisha:

«Uraronsa umukate uwushonje, mugabo vyobaye vyiza ko hatogira n'umwe asonza, naho ivyo bisigura ko ata muntu yoba akiriho akeneye gutabarwa. Urambika uwugenda gusa, ariko vyobaye vyiza cane ko bese baronka ico bambara kandi ntihabe hakivugwa ubwo bukene » (Commentaire sur 1 Jn, VIII, 5).

Ndifuzza rero ko uyu Mwaka wa yubire wo shigikira iterambere ry'imigambi yo kurwanya ubwoko bwose, bwa kera na bushasha, bw'ubukene, gutyo hagategwa imbere ibikorwa vyo gushigikira no gufasha abakenye cane mu bandi barushwa. Akazi, indero, uburaro, amagara y'abantu ni ntabanduka kugira ngo habe ukwiyumva n'ugutekana bidatangwa n'ibirwanisho. Ndashima cane udukorwa n'ukwitanga kwa misi yose kugirwa n'abatari bake, abagabo n'abagore barangwa n'ugushaka kwiza, ku rwego mpuzamakungu

Twiture Umuvyeyi Mweranda rwose Bikira Mariya, Bwirukiro bw'abaruhijwe, maze kumwe na we, dutere akaririmbo k'umwizero tugira rwacu amajambo ya Te Deum: *«Mukama ni wewe nizeye sinzigera nteterwa.»*

Bigiriwe i Vatikano ku wa 13/06/2025 aho twibuka Umweranda Antoni w'i Padu,
Umuvunyi w'abakene,
Papa Lewo w' XIV

Inyigisho yahinduwe mu Kirundi n'Igisata kijejwe ubutumwa n'Inyigisho Ndoramana muri Ekleziya iri mu Burundi